

Een stap verder met beleid

Waalwijk *Taalrijk!*

Voor het interview vanuit beleid sprak Vhjk met Els Klerkx van de gemeente Waalwijk en Ank Joosen van de Bibliotheek Midden-Brabant

“Geen enkel kind mag meer opgroeien in een taalarme omgeving en mensen die moeite hebben met lezen en schrijven moeten in het hele land terecht kunnen voor taalscholing.”

Dat was de boodschap die de 3 ministeries (OCW, SZW en VWS) afgaven in 2016. De gemeente Waalwijk was toen al twee jaar bezig met het ontwikkelen van een actieprogramma om de kansen van mensen met beperkte taalvaardigheden te vergroten. Dat actieprogramma draait nu op volle toeren. De eerste ervaringen zijn positief: er is een intensieve samenwerking tussen partners binnen de gemeente ontstaan om de ambitieuze doelen uit het programma te verwezenlijken. Vhjk sprak met Els Klerkx (beleidsmedewerker gemeente Waalwijk) en Ank Joosen (relatiemanager onderwijs 0-18 jaar de Bibliotheek Midden-Brabant) over de opzet en uitvoering van het programma.

Wat is Waalwijk Taalrijk?

Kenmerkend aan het programma Waalwijk Taalrijk is de samenwerking tussen partners in de gemeente die werken met kinderen en jongeren van 0-18 jaar. Els: *“Dit doen we vanuit de visie: Taal is een basisvoorwaarde voor kinderen om optimaal hun talenten te kunnen ontwikkelen. Binnen de gemeente Waalwijk streven we ernaar dat elk kind en iedere ouder functioneel geletterd is en blijft. Een voorwaarde daarvoor is ook partnerschap tussen ouders en professionals.”*

Het programma werd dan ook ontwikkeld door een werkgroep waarin nagenoeg alle samenwerkingspartners vertegenwoordigd waren: de GGD, de bibliotheek, de kinderopvang -peuterspeelzaalwerk, het welzijnswerk, (taal)vrijwilligers, het po en het vo.

Doelen

In het programma, dat doorloopt tot en met december 2020 zijn ambitieuze doelen gesteld. De doelen zijn gericht op het verminderen van taalachterstanden, meer deelname van ouders rondom educatief partnerschap en borging van het programma bij alle betrokken instellingen, professionals en vrijwilligers. Els: *“De resultaten hebben we aan het begin van het programma vastgesteld, maar de manier waarop we die willen bereiken is dynamisch. Jaarlijks wordt de balans opgemaakt en wordt bijgestuurd waar nodig.”*

Het uitvoeringsprogramma

Om de doelen te bereiken zijn er veel initiatieven samengebracht in een uitvoeringsprogramma. Alle initiatieven verbinden steeds de drie thema's van Waalwijk Taalrijk: Taal-Woordenschat, bevorderen van Leesplezier en (Educatief)partnerschap met ouders. Zo is er o.a. aandacht voor boekstart, opvoedingsondersteuning, voor- en vroegschoolse educatie, het (naschools)leesavontuur, inzet van leesconsulenten in PO en VO, taalimpuls op alle peutergroepen en basisscholen, strategietrajecten actief ouderschap en het nieuwkomers-onderwijs.

Wat levert het op?

Samenwerkingspartners vertellen dat ze elkaar dankzij het programma beter weten te vinden. De GGD bijvoorbeeld merkt tijdens een Waalwijk Taalrijk bijeenkomst op: *“De lijstjes met de peuterspeelzalen zijn een stuk korter geworden. En dit werkt allebei de kanten op, zij weten ons ook eerder te vinden wanneer er problemen zijn.”*

Daarnaast helpen de doelen de betrokkenen om gericht te blijven werken aan taal. In de gemeente worden de verschillen gemerkt, Els: *“Waar eerst de focus lag op 0-6 jaar is dit nu 0-18 jaar. Dit heeft gezorgd voor een doorgaande lijn in alle thema’s/activiteiten voor 0-18. Een voorbeeld is het thema Leesplezier. Er is een boekstartcoach 0-12 jaar, er is boekstart in de KO/peuterspeelzalen, er is betrokkenheid van de bibliotheek rondom VVE, en er is een Leesavontuur PO en het Leesplezier in het VO. Dit heeft geleid tot intensievere en nieuwe samenwerkingen. Ook zijn we niet blijven hangen bij 0-18, zo is onlangs een Taalhuis geopend waar volwassenen laagdrempelig met een taalvraag terecht kunnen zodat ze verder geholpen kunnen worden met hun taalvraag. Ook is onlangs een taalkoord getekend met weer nieuwe partners. Zo blijven we samenwerkingen uitbreiden”*

Ook is het delen van expertise enorm toegenomen. Ank: *“Voorheen leverde de bibliotheek vooral de collecties, nu is de samenwerking vooral vorm gegeven vanuit de expertise van de leesconsulent van de bibliotheek. Hierdoor kunnen we structureel aandacht besteden aan ouderpartnerschap, en het koppelen van woordenschat ontwikkeling aan leesplezier.”* Ank vertelt dat ook de relatie met het VO ontzettend is gegroeid: *“Van minimale samenwerking ontstond een intensieve samenwerking met structurele inzet van leesconsulenten op alle 5 de VO scholen. Zo*

zitten we enkele malen per jaar om de tafel met de VO scholen om het project samen vorm te geven en sluiten we aan bij wat bij de school past.” Daarnaast is er in alle programma’s van de bibliotheek aandacht voor partnerschap met ouders en worden steeds vaker koppelingen gelegd tussen de diverse betrokken partners. Ank: *“Dat kan omdat we op de hoogte zijn van elkaars projecten, werkzaamheden en expertise”.*

Sleutelementen

Waalwijk Taalrijk onderscheidt zich landelijk door structureel en planmatig te werken aan functionele geletterdheid. Deze aanpak wordt zowel regionaal als landelijk uitgedragen en werd genoemd als ‘good practice’ bij de ministeries van SZW, OCW en VWS. Wat zorgt er nu voor dat het programma zo succesvol is? Els: *“De samenwerking tussen alle betrokken partners is een belangrijke factor voor successen die in de afgelopen periode behaald zijn. Besturen, scholen, professionals, gemeente en ouders werken samen en versterken elkaar.”* Volgens Els is het essentieel geweest om samen met partners beleid op te stellen om taalachterstanden tegen te gaan. *“Door samen beleid en het uitvoeringsprogramma te maken is er een groot draagvlak gecreëerd bij de betrokken organisaties. Enthousiaste en bevoegen coördinatoren leggen steeds de verbinding naar de thema’s en initiatieven ook als die door een andere organisatie wordt uitgevoerd. Zo is vanuit de uitvoering een olievlek ontstaan”.*

Verder lezen:

- Op de website van de gemeente kun je het uitvoeringsprogramma inzien en presentaties en overige documenten over Waalwijk Taalrijk bekijken.
https://www.waalwijk.nl/inwoners/waalwijk-taalrijk-2016-2020_41295/